

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног родитеља и име	Проле, Раде, Љиљана
Датум и место рођења	11.11.1986. године, Ниш

Основне студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Финансијски менаџмент
Звање	Дипломирани економиста
Година уписа	2005/2006. године
Година завршетка	17.12.2009. године
Просечна оцена	8,56 (осам и 56/100)

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Економија, модул Рачуноводство, ревизија и финансијско управљање
Звање	Магистар економиста
Година уписа	2010/2011. године
Година завршетка	16.05.2012. године
Просечна оцена	9,67 (девет и 67/100)
Научна област	Финансијско управљање
Наслов завршног рада	Цена капитала буџетских институција Србије

Докторске студије

Универзитет	Универзитет у Нишу
Факултет	Економски факултет
Студијски програм	Економија, модул Макроекономија
Година уписа	2017. године
Остварен број ЕСПБ бодова	120
Просечна оцена	10,00

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске дисертације	Утицај јавних расхода на кључне макроекономске варијабле у земљама ОЕЦД-а и Републици Србији
Име и презиме ментора, звање	проф.др Марина Ђорђевић
Број и датум добијања сагласности за тему докторске дисертације	8/18-01-007/24-035 од 26. 09. 2024. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна	205
Број поглавља	Пет поглавља
Број слика (шема, графикона)	16 (3 слике и 13 графикона)
Број табела	122
Број прилога	/

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Проле Љ., Ђуровић-Тодоровић Ј., Божић Д (2022), Interdependence of public health expenditure efficiency and economic development in growing OECD economies and the Republic of Serbia (Међузависност ефикасности јавних расхода за здравствену заштиту и привредног раста у растућим економијама ОЕЦД и Републици Србији), децембар 2022, Економске теме, Економски факултет у Нишу: 551-565</p> <p><i>Економски шокови представљају изазв за здравствене системе, јер смањују јавне расходе у исто време док повећавају потребу за јавним финансирањем здравственом заштитом. Пошто расходи за здравствену заштиту у већини земаља брзо расту, до изражаја долази питање њихове ефикасности. Предмет истраживања у раду је управо међузависност јавних расхода за здравствену заштиту и њихове ефикасности, изражене преко очекиваног трајања живота, као и њихова веза са привредним растом. Анализа међузависности, која је спроведена у раду, базира се на подацима за земље ОЕЦД-а које су сврстане у растуће економије и подацима за Републику Србију.</i></p>	M51
2	<p>Проле, Љ., Петковић, Д., (2021)., The efficiency of public expenditure and economic growth in the countries of the Western Balkans (Ефикасност јавних расхода и привредни раст у земљама Западног Балкана), јун 2021, Економски сигнали: пословни магазин, вол.16, бр.1, Академија струковних студија косовско метохијска – Одсек Пећ у Лепосавићу, стр. 81-93, DOI: 10.5937/ekonsig2101081P, ISSN 1452-4457</p> <p><i>Земље Западног Балкана се суочавају са бројним изазовима. Један од њих је, свакако, унапређење ефикасности јавних расхода. Повећање ефикасности јавних расхода у земљама Западног Балкана не подразумева само уштеду средстава која се „непотребно“ троше, већ и да се са датим средствима побољшавају исходи и квалитет услуга за грађане. Унапређење ефикасности може да значи и промену структуре расхода у оквиру државе у целини (смањење издавања за социјалне трансфере, а повећање за образовање) или у оквиру сваког појединачног сектора</i></p>	M52
3	<p>Петковић Д., Ђуровић-Тодоровић Ј., Проле Љ., The dynamics of the volume and structure of interest on the public debt of the Republic of Serbia (Динамика обима и структуре камата на јавни дуг Републике Србије), децембар 2014, Економика, Економски факултет у Нишу:253-262</p> <p><i>Анализа динамике расхода за камате на јавни дуг покрива период од 2003. године до 2013. године. Циљ истраживања у овом раду јесте да се на основу релативних промена, како у обиму трансфера на име отплате камата, тако и у њиховој структури, али и пројекција за будући период, укаже на ефикасност активности економске политике у анализираном периоду. На основу спроведених анализа закључено је да је пад економске активности у 2009. години имао значајног ефекта на задуживање, што је условило драстично повећање трансфера на име отплате камата у годинама које следе.</i></p>	M52

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

ДА **НЕ**

Кандидат Љиљана Проле испуњава све услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени законом о високом образовању, Статутом универзитета у Нишу и Статутом Економског факултета у Нишу. У складу са Стандардима и процедурама за обезбеђење квалитета у поступку организовања и завршетка докторских академских студија и израде и одбране завршног рада - докторске дисертације Економског факултета у Нишу, кандидат је извршио све предиспитне и испитне обавезе на докторским академским студијама, презентовао резултате истраживања у вези са пријавом теме докторске дисертације на докторантским колоквијумима и пријавио тему докторске дисертације. Кандидат такође испуњава и услове који су дефинисани Правилником о поступку примене и условима за одбрану докторске дисертације Универзитета у Нишу. Такође кандидат је аутор научног рада објављеног у домаћем часопису са листе Министарства надлежног за науку и првопотписани аутор научног рада објављеног у часопису који издаје Економски факултет, Универзитета у Нишу.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Структуру докторске дисертације, под називом „Утицај јавних расхода на кључне макроекономске варијабле у земљама ОЕЦД-а и Републици Србији“ чини увод, главни део, закључак и литература. У уводном делу је детаљно објашњен предмет и циљ истраживања, као и хипотезе на којима се базира само истраживање. Главни део докторске дисертације чини пет логично повезаних целина (делова).

Први део, чији је наслов „Теоријске консидације јавних расхода“, садржајно је структуриран тако што је у овом делу најпре дат приказ теоријских ставова о природи јавних расхода, са посебним освртом на ставове класичне теорије и савремене финансијске теорије. Поред тога, у овом делу су представљене различите класификације јавних расхода. Најпре је представљен преглед критеријума за поделу јавних расхода, а затим и подела јавних расхода према класификацији Међународног монетарног фонда и класификацији Организације за економску сарадњу и развој (Organisation for Economic Co-operation and Development – OECD). Посебна пажња је посвећена концепту мерења ефикасности јавних расхода, с обзиром на чињеницу да представља један од примарних циљева фискалне политике, па су из тог разлога приказане различите методе мерења ефикасности јавних расхода (методе избора, методе оптимизације и методе планирања и програмирања).

Други део, под називом „Динамичка анализа обима и структуре јавних расхода у земљама ОЕЦД-а и Републици Србији“, конципиран је тако што је прво извршена анализа динамике укупних јавних расхода и промена у њиховој структури, како у земљама ОЕЦД-а, тако и у Републици Србији, па је израчунавањем базних и ланчаних индекса омогућена компаративна анализа динамике укупних јавних расхода, при чему је акценат на анализи између Републике Србије и земаља ОЕЦД-а које припадају групи растућих економија. Даље, следи динамичка анализа волумена јавних расхода по врстама: консолидовани јавни расходи, текући јавни расходи, капитални и остали јавни расходи. Поред анализе динамике, у овом делу је спроведена анализа дугорочне тенденције у кретању укупних јавних расхода у изабраним земљама.

Трећи део докторске дисертације носи назив „Импликације консолидованих јавних расхода на кључне макроекономске варијабле“ (БДП, незапосленост, инфлацију, јавни дуг и буџетски дефицит) и структуриран је тако да се утицај консолидованих јавних расхода на сваку од изабраних макроекономских варијабли оцени одговарајућим економетријским моделом.

Четврти део, „Реперкусије текућих јавних расхода на осцилације у кључним макроекономским варијаблама“, структуриран је по узору на трећи део докторске дисертације, с тим што су у овом делу предмет анализе текући јавни расходи, као кључна компонента консолидованих расхода, и њихов утицај на БДП, незапосленост, инфлацију, јавни дуг и буџетски дефицит

Структура петог дела, насловљеног као „Анализа ефеката капиталних јавних расхода кроз призму промена кључних макроекономских варијабли“ прати претходна два дела. Третман предиктора у оцењеним моделима у овом делу имају капитални јавни расходи и њихове компоненте, док се као зависне варијабле смењују стопа раста БДП-а, стопа незапослености, стопа инфлације, јавни дуг и буџетски дефицит.

У закључку је сумирано теоријско и емпиријско сагледавање дефинисаног предмета докторске дисертације. Образложени су добијени резултати истраживања, као и одлуке везане за постављене хипотезе.

Литература обухвата списак свих релевантних извора који су коришћени у изради докторске дисертације. Поред извора литературе (уџбеника и чланака) на српском језику, у списку референци доминантно је учешће чланака и студија новијег датума, пре свега на енглеском језику.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

Кандидат је у докторској дисертацији поставио као научни циљ свог истраживања варијације у обиму и структури јавних расхода и њихов утицај на промене у круцијалним макроекономским агрегатима. Ради остварења овог циља, кандидат је извршио идентификацију обима и структуре јавних расхода и утврдио њихов утицај на кључне макроекономске варијабле и сагледао њихов значај у напредним и растућим економијама ОЕЦД-а, са посебним освртом на Републику Србију.

Такође, може се закључити да је кандидат допринео и остварењу друштвеног циља и да је објаснио на који начин и којим интензитетом различите категорије јавних расхода утичу на стопу раста БДП-а, незапосленост, инфлацију, јавни дуг и буџетски дефицит, како би земље које се сусрећу са проблемима у овим варијаблама могу на најефикаснији и најбржи начин да их елиминишу или бар смање.

Комисија сматра да ова докторска дисертација може бити користан материјал за креаторе фискалне политике с обзиром на то да је у њој извршена компаративна анализа утицаја инструмената јавних расхода на кључне макроекономске варијабле у изабраним земљама.

Значај докторске дисертације се огледа у актуелности и сложености проблематике коју је кандидат поставио себи као циљ у пријави докторске дисертације. С обзиром на то да изучавање утицаја јавних расхода на стопу раста БДП-а, незапосленост, инфлацију, јавни дуг и буџетски дефицит представља веома комплексну проблематику која може бити од користи у вођењу фискалне политике носиоцима фискалне власти, израда ове докторске тезе доприноси разумевању овог проблема у нашој држави и значајна је због тога што је ова проблематика веома актуелна, нарочито у условима кризе, које су у последње време веома учестале.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Научни допринос ове докторске дисертације огледа се у томе што је, на основу целовите анализе, утврђен степен и смер утицаја јавних расхода на макроекономске варијабле у напредним и растућим економијама ОЕЦД-а. Истраживање такође има за циљ да укаже на структуру јавних расхода у савременим привредним системима и њихове ефекте на привредни раст и да истакне разлике које, у том смислу, постоје између напредних и растућих економија ОЕЦД-а. Резултати спроведеног истраживања указују на предности и недостатке промена у структури јавних расхода и истичу ефекте које те промене изазивају. Допринос спроведеног истраживања огледа се и у аналитичком прегледу елемената јавних расхода у анализираним групама земаља. Аспект ефикасности јавних расхода је такође разматран у овој докторској дисертацији. С тим у вези, један од резултата истраживања представља и рангирање анализираних земаља према индикатору ефикасности јавних расхода. Врло значајан резултат истраживања у овој докторској дисертацији представља идентификовање и квантификовање утицаја јавних расхода на стопу раста друштвеног бруто производа, незапосленост, инфлацију, јавни дуг и буџетски дефицит Републике Србије, као и компаративна анализа са резултатима који се односе на земље ОЕЦД-а.

Такође, значај и научни допринос дисертације огледа се у томе што су главна истраживачка и помоћне хипотезе доказане. Главна истраживачка хипотеза која гласи: *Обим и структура јавних расхода показују значајне реперкусије на кључне макроекономске варијабле*, доказана је и операционализована уз помоћ помоћних хипотеза.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Кандидат је уз сугестије менторске комисије дефинисао предмет и циљеве истраживања, а затим и структуру докторске дисертације. Показао је висок степен самосталности у свим фазама израде докторске дисертације. На основу релевантне литературе и законодавних решења из области фискалне политике, кандидат је дао добар теоријски основ овом истраживању.

Након тога, кандидат је самостално реализовао и све фазе емпиријског истраживања, користећи савремене економетријске методе, што му је омогућило да самостално тестира дефинисане хипотезе, формулише закључке и предложи одређене препоруке.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

На основу детаљне анализе садржаја, коришћених метода, као и остварених циљева и доприноса истраживања, Комисија констатује да је докторска дисертација резултат самосталног научног истраживања кандидата и да представља значајан научни допринос. Докторска дисертација је урађена у складу са Законом, Статутом Универзитета и Статутом Економског факултета у Нишу.

Сходно томе, Комисија позитивно оцењује докторску дисертацију кандидата Љиљана Проле под називом „*Утицај јавних расхода на кључне макроекономске варијабле у земљама ОЕЦД-а и Републици Србији*“ и предлаже Наставно-научном већу Економског факултета у Нишу да прихвати Извештај о оцени докторске дисертације и одобри његову јавну одбрану.

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије	8/18-01-008/24-037
Датум именовања Комисије	10. 12. 2024. год.

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис	
1.	др Мирјана Јемовић, ванредни професор	председник	
	Финансије, банкарство и осигурање		Економски факултет Универзитета у Нишу
	(Научна област)		(Установа у којој је запослен)
2.	Др Марина Ђорђевић, редовни професор	ментор, члан	
	Финансије, банкарство и осигурање		Економски факултет Универзитета у Нишу
	(Научна област)		(Установа у којој је запослен)
3.	Др Иван Миленковић, редовни професор	члан	
	Финансије и рачуноводство		Економски факултет Суботица Универзитета у Новом Саду
	(Научна област)		(Установа у којој је запослен)

Датум и место:

19.12.2024. год., у Нишу